

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI W LATACH 2020-2021
„PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
POWIATU MIĘDZYRZECKIEGO
NA LATA 2018-2021”

Starostwo Powiatowe w Międzyrzeczu
Wydział Edukacji, Spraw Społecznych i Promocji

Luty 2022

Obowiązek opracowania i wdrożenia programu opieki nad zabytkami wynika z art. 87 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U.z 2018 r., poz. 2067).

Szczegółowe cele powiatowego programu opieki nad zabytkami zawarte są w art. 87 ust. 2 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, należą do nich:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie zadań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

W świetle powyższych wytycznych, opracowano dokument przedmiotem, którego jest ochrona dziedzictwa kulturowego znajdującego się w granicach administracyjnych Powiatu Międzyrzeckiego.

Rada Powiatu w Międzyrzeczu uchwałą nr III.14.18 z dnia 17 grudnia 2018 roku przyjęła „Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Międzyrzeckiego na lata 2018-2021”. Program został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 7 stycznia 2019 r. poz.59

Realizując obowiązek wynikający z art. 87 pkt 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Zarząd Powiatu w Międzyrzeczu przedstawia sprawozdanie po upływie dwóch lat z realizacji programu za okres 2020-2021. W sprawozdaniu ujęto działania podejmowane w celu ochrony dziedzictwa kulturowego na tym terenie, wynikające z przyjętych w Programie głównych celów priorytetowych, którymi są:

- I. Ochrona obiektów zabytkowych, których właścicielem jest powiat międzyrzecki.
- II. Powstrzymanie procesów degradacji zabytków i włączenie dziedzictwa kulturowego do systemu współpracy międzyinstytucjonalnej
- III. Promocja dziedzictwa kulturowego, jako czynnika budującego postawy społeczne.

Kierunki Powiatowego programu opieki nad zabytkami są realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, właścicieli oraz zarządców obiektów, organizacji pozarządowych, szkół i placówek oraz wydziały Starostwa Powiatowego w ramach zadań własnych.

Ochrona i opieka nad obiektami zabytkowymi, których właścicielem jest powiat międzyrzecki.

Kierunki działań wpisujące się w założenia „Programu opieki nad zabytkami Powiatu Międzyrzeckiego”, zrealizowane w latach 2020-2021, przez Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego oraz instytucje współpracujące:

W dniu 29 czerwca 2018 roku w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego podpisano umowę w sprawie wspólnego prowadzenia Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego przez Powiat Międzyrzecki i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Umowa została zawarta na okres od 29 czerwca 2018 roku do dnia 31 grudnia 2028 roku. Podpisanie umowy gwarantuje Muzeum stabilne warunki funkcjonowania oraz możliwość dalszego rozwoju.

I. Prace remontowo-konserwatorskie.

1) W 2020 roku zostały wykonane prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkowym budynku starostów międzyrzeckich obejmujące:

- wymianę okien na parterze budynku,
- wymianę drzwi zewnętrznych,
- remont krat okiennych,
- naprawę pęknięcia ściany,
- naprawę stalowego dwuteownika,
- remont cokołu,
- remont gzymsów i opasek,
- remont schodów zewnętrznych.

Koszt prac remontowych wyniósł 538 413,92 zł i w całości został sfinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

2) W roku 2020 został zmodernizowany system sygnalizacji pożaru w zabytkowych wnętrzach muzeum obejmujący wymianę całej elektroniki:

czujek p.poż., 2 centrale p.poż, przycisków ROP i syren alarmowych oraz wykonanie dokumentacji powykonawczej. Wymiana całej elektroniki przedłużyła działanie techniczne całego systemu na kolejne 10 lat. Koszt zadania wyniósł 91167,00 zł i został sfinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Powiatu Międzyrzeckiego.

II. Konserwacja zbiorów.

- 1) W roku 2020 w ramach pełnej konserwacji wykonano prace konserwatorskie przy mapie kanalizacji miasta Międzyrzecz sprzed II wojny światowej.
- 2) W roku 2021 w ramach pełnej konserwacji poddano pracom konserwatorskim następujące obiekty:
  - bulla Mikołaja III, (papieża w latach 1277-1280) – okrągła pieczęć urzędu papieskiego;
  - ryngraf oficera piechoty z nałożonym emblematem – dwa kartusze herbowe – Polski i Litwy oraz Saksonii;
  - 3 szt. herbów trybowanych z kolekcji muzealnej związanej z sarmackim obrzędkiem pogrzebowym.

III. Wykonanie dokumentacji technicznych i konserwatorskich na potrzeby prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkowych budynkach.

- 1) W roku 2020 wykonano dokumentację techniczną na potrzeby wymiany instalacji centralnego ogrzewania wraz z kotłownią gazową w zabytkowych budynkach muzeum. Wartość inwestycji wyniosła 36 900,00 zł i została sfinansowana z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa oraz Powiatu Międzyrzeckiego.
- 2) W roku 2020 wykonano dokumentację techniczną na potrzeby remontu dachu zabytkowego budynku bramnego. Wartość inwestycji wyniosła 18 081,00 zł i została sfinansowana z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- 3) W roku 2021 został wykonany pierwszy etap dokumentacji na potrzeby planowanego remontu zabytkowego budynku bramnego. W ramach zadania zostały wykonane niezbędne badania architektoniczne, została wykonana inwentaryzacja budynku, zostały wykonane niezbędne ekspertyzy i badania stanu technicznego obiektu, został przygotowany program prac konserwatorskich. Całkowity koszt zadania wyniósł 86 100,00 zł i został sfinansowany z dotacji celowej otrzymanej

z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Powiatu Międzyrzeckiego.

IV. Działalność naukowa.

- 1) W roku 2021 w dniach od 5 do 10 września odbyły się międzynarodowe warsztaty dla młodych naukowców, zorganizowane dla studentów i naukowców z Polski i zagranicy pn. **„Żydowskie dziedzictwo kulturowe w zachodniej Polsce. Dokumentacja cmentarzy żydowskich”**. Uczestnicy wydarzenia zapoznali się z cmentarzami żydowskimi w regionie. Część teoretyczna w postaci prelekcji i wykładów odbyła się w muzeum. Była to niezwykła sposobność do aktualizacji wiedzy na ten temat. Zajęcia praktyczne odbywały się na zabytkowych cmentarzach na terenie województwa lubuskiego. Studenci wynieśli niezbędne doświadczenie, które przyda się w dalszych badaniach i pracach naukowych. W warsztatach uczestniczyło 30 osób z Polski i zagranicy. Organizatorzy: Katedra Ochrony Zabytków, Europejski Uniwersytet Viadrina we Frankfurcie nad Odrą; Instytut Judaistyki, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie; Katedra Judaistyki ds. Spotkań Międzyreligijnych i Katedra Historii Najnowszej (historia niemiecko-żydowska), Uniwersytet w Poczdamie; Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego w Międzyrzeczu; Instytut historii stosowanej – społeczeństwo i nauka w dialogu we Frankfurcie nad Odrą. Wydarzenie objęte było Patronatem Honorowym Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu.
- 2) W ramach badań naukowych dotyczących zabytków ruchomych ze zbiorów muzeum, została poddana specjalistycznym badaniom technologicznym tablica inskrypcyjna z kolekcji muzeum związanego z sarmackim obrzędkiem pogrzebowym. Dzięki wykonanym badaniom w 2022 roku obiekt zostanie poddany pełnej konserwacji.

V. Działalność wydawnicza.

W roku 2021 została wydana przez muzeum książka autorstwa Andrzeja Kirmiela pt. "Żydzi w Międzyrzeczu". Jest to pierwsze kompleksowe opracowanie historii społeczności żydowskiej od średniowiecza aż po czasy współczesne. Książka uwzględnia wcześniejsze prace, ale odwołuje się głównie do niewykorzystanych jeszcze źródeł, znajdujących się w niemieckich, polskich, izraelskich i amerykańskich archiwach. Zawiera także relacje i wspomnienia byłych mieszkańców Międzyrzecza. Jest bogato ilustrowana – tekst uzupełniają zdjęcia, mapy, skany dokumentów

i pocztówek. Większość zamieszczonych materiałów ma charakter unikalny i jest prezentowana po raz pierwszy. Książka skierowana jest do szerokiej rzeszy czytelników i miłośników historii.

VI. Powiększenie zbiorów ikonograficznych.

1) w 2021 roku otrzymano w przekazie od niemieckiego muzeum, album ze zdjęciami z lat 30. XX wieku Łagowa – dar został wpisany do działu Historii;
2) w roku 2021 pozyskano z daru przekazanego przez Pana Martina Meisnera ponad tysiąc pocztówek wydawanych przez okres od lat dziesiętnych do lat czterdziestych XX wieku z widokami ulic i budynków Międzyrzecza oraz różnych miejscowości z terenu dzisiejszego województwa lubuskiego, oraz cenny album ze zdjęciami dawnego Międzyrzecza. Jest to wyjątkowy dar w historii Międzyrzecza, bardzo wzbogacający zbiory ikonograficzne związane z dawnym krajobrazem kulturowym Międzyrzecza i innych miejscowości w Polsce i zagranicą. Kolekcja została wpisana do działu Historii.

VII. Pielęgnacja zabytkowego parku zamkowo-muzealnego.

1) W 2021 roku ze środków Powiatu Międzyrzeckiego zostało zakupionych 10 sztuk sadzonek drzew liściastych, które zostały posadzone w uzgodnieniu z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na terenie parku.
2) Z otrzymanej darowizny od Lubuskiego Banku Spółdzielczego zostało zakupionych i posadzonych 94 szt. róż okrywowych przed budynkiem bramnym.

W latach 2020-2021 Specjalny Ośrodek Szklono – Wychowawczy im. Marii Kopnickiej w Międzyrzeczu w ramach „Programu opieki na zabytkami” przeprowadził działania w zakresie ochrony obiektów zabytkowych, których właścicielem jest powiat międzyrzecki:

- okresowa kontrola stanu technicznej sprawności i przydatności obiektu budowlanego – 29.08.2020;
- przegląd i konserwacja podręcznego sprzętu gaśniczego oraz pomiary ciśnienia statycznego i wydajności w hydrantach wewnętrznych i zewnętrznych – 06/07.06.2020;
- przegląd techniczny instalacji gazowej 19.09.2021;
- kontrola przewodów kominowych 29.11.2021;
- pomiary rezystencji izolacji obwodów elektrycznych 10.02.2020;

- zabieg dezynsekcji gazowej fumigacji 06-22.07.2020 i 01-14.07.2021

Były to działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego prawidłowego stanu technicznego budynku.

W ramach realizacji „Programu opieki nad zabytkami” wykonano zabiegi pielęgnacyjne wewnątrz i na zewnątrz budynku w postaci remontów termomodernizacyjnych. Budynek należący do Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Międzyrzeczu przy ul. Libelta 4, mającego status zabytku. Prace polegały na odświeżeniu ścian w pomieszczeniach i uzupełnieniu tynków w miejscach ich degradacji.

Obiekt włączony został do projektu termomodernizacji i po dokonanych analizach i oględzinach, zgodnie z wykonanym projektem zrealizowano w ramach częściowej restauracji obiektu na poziomie gruntu oraz prace izolacyjne wraz z:

- dociepleniem stropodachu – ocieplenie za pomocą styropapy o grubości 20 cm wraz z niezbędnymi obróbkami blacharskimi,
- dociepleniem stropodachu sali gimnastycznej – ocieplenie za pomocą styropapy o grubości 22 cm,
- dociepleniem ściany zewnętrznej – ocieplenie za pomocą styropianu o grubości 16 cm, montaż metodą lekką-moką,
- dociepleniem ściany zewnętrznej – cokołów, ocieplenie styrodurem o grubości 10 cm, montaż metodą lekką-moką,
- dociepleniem ściany zewnętrznej przy gruncie – ocieplenie styrodurem o grubości 10 cm, montaż wiązał się z wykonaniem wykopu, położeniem paroizolacji, ociepleniem oraz zasypaniem wykopu,
- wymiana stolarki okiennej – wymiana na nowe okna z zamontowanymi nawiewnikami,
- wymiana stolarki drzwiowej – wymiana na nowe drzwi,
- wykonanie dodatkowego źródła ciepła – montaż powietrznej pompy ciepła,
- modernizacja instalacji c.o. (na sali gimnastycznej na ogrzewanie powietrzne, w pozostałej części obiektu wymiana grzejników i instalacji),
- montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku o mocy 27,60 kWp – 84szt.
- wykonanie systemu zarządzania energią w obiekcie.

Zgodnie z art. 102. 1. *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, 2245, z 2019 r. poz. 730, 1696) społeczni opiekunowie zabytków podejmują działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach.

W 2020-21 roku, zarówno w ramach działalności związanej z funkcją Społecznego Opiekuna Zabytków, jak też w ramach organizacji pozarządowej działającej na terenie powiatu międzyrzeckiego Towarzystwo Historyczne Ziemi Międzyrzeckiej.

W skład Zarządu THZM wchodzi:

Prezes – Marcei Tureczek

Wiceprezes – Grzegorz Urbanek

Skarbnik – Małgorzata Gularek

Sekretarz – Wioletta Fabian

Członek Zarządu – Ryszard Patorski

Celem stowarzyszenia jest:

1. Dbanie o zachowanie dziedzictwa kulturowego Ziemi Międzyrzeckiej
2. Rozwijanie kultury i oświaty na Ziemi Międzyrzeckiej
3. Ochrona środowiska przyrodniczego Ziemi Międzyrzeckiej
4. Prowadzenie edukacji przyrodniczej i historycznej
5. Dbanie o należyty rozwój i turystyki
6. Promowanie i popularyzacja regionu Ziemia Międzyrzecka
7. Wydawanie publikacji o charakterze historycznym i przyrodniczym
8. Realizacja konferencji naukowych
9. Aktywizacja społeczności lokalnych po przez edukację i szkolenia młodzieży, aktywizację osób bezrobotnych i uzależnionych.

Z uwagi na przepisy związane z pandemią covid-19, działania Towarzystwa w 2020 i 2021 roku były w pewnym stopniu ograniczone.

Podjęto następujące działania w zakresie opieki i popularyzacji zabytków i dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu międzyrzeckiego:

luty 2020:

- wykład p. Katarzyny Zielińskiej, doktorantki z Uniwersytetu Zielonogórskiego na temat służby wojskowej podczas I wojny światowej – Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Międzyrzeczu;

czerwiec 2020:

- wydawnictwo naukowe, recenzowane pt.: „Ziemia Międzyrzecka w przeszłości” t. 18. Wydawnictwo realizowane wspólnie z Powiatem Międzyrzeckim obejmuje kilkanaście artykułów poświęconych zabytkom

i historii Ziemi Międzyrzeckiej (powiat międzyrzecki). Od 2019 roku wydawnictwo jest realizowane zgodnie z Komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 stycznia 2019 roku w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe;

Październik 2020

- akcja uporządkowania pomnika na terenie byłego obozu pracy w Brójcach;

Sierpień 2021:

- promocja książki „Pogranicze. Przeszłość bez historii” przy współpracy z Gminną Biblioteką publiczną w Międzyrzeczu;

- promocja książki „Rubież – granica – pogranicze. Ludzie, konflikty i pamięć na dawnym pograniczu polsko-niemieckim w XVIII-XXI wieku” przy współpracy z Gminną Biblioteką publiczną w Międzyrzeczu oraz Stowarzyszeniem „Z pogranicza” z Pszczewa;

wrzesień 2021:

- wydawnictwo naukowe, recenzowane pt.: „Ziemia Międzyrzecka w przeszłości” t. 19. Wydawnictwo realizowane wspólnie z Powiatem Międzyrzeckim obejmuje kilkanaście artykułów poświęconych zabytkom i historii Ziemi Międzyrzeckiej (powiat międzyrzecki). Od 2019 roku wydawnictwo jest realizowane zgodnie z Komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 stycznia 2019 roku w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe;

Październik 2021

- akcja porządkowania cmentarza katolickiego przy ul. Konstytucji 3 Maja w Międzyrzeczu;

Listopad 2021

- akcja uporządkowania pomnika na terenie byłego obozu pracy w Brójcach;

Wszystkie działania THZM dokumentowane są w ramach strony internetowej [facebook.com](https://www.facebook.com) Dodatkowo podejmowane są działania w zakresie popularyzacji zabytków i przeszłości mikroregionu w ramach współpracy z Radiem Zachód ponadto przy współpracy z innymi instytucjami na portalach internetowych oraz na kanałach [youtube.com](https://www.youtube.com)

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków nakłada obowiązek prowadze-

nie takiego rejestru na szczeblu powiatowym. Rejestr zabytków jest zbiorem otwartym i podlega nieustannym zmianom. W okresie obowiązywania programu do rejestru wpisano wiele nowych zabytków jak również wykreślono z różnych powodów technicznych. Poniższy wykaz obrazuje stan obecny na koniec 2021 r.

WYKAZ ZABYTEKÓW WPISANYCH DO REJESTRU POWIAT MIĘDZYRZECKI

Zabytki nieruchome

Obiekt	Miejscowość	Gmina	Powiat	Adres	Numer rejestru zabytków	Data wydania decyzji/ za- wiadomienia
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Kościelna 5	852	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Kościelna 6	853	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Kościuszki 10	856	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Kościuszki 2	854	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Kościuszki 25	857	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Kościuszki 7	855	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Rycerska 6	858	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Rynek 1	784	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Rynek 2	847 KOK-I- 135/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Rynek 4	848	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Rynek 7	849	15.02.1964
Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Rynek 8	850	15.02.1964

Dom	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Wiosny Lu- dów 4	851	15.02.1964
Kościół p.w. św. Katarzy- ny	Bledzew	Bledzew	między- rzecki		184 KOK-I- 15/76	16.03.1961 22.10.1976
Młyn pocy- sterski	Bledzew	Bledzew	między- rzecki	Plac Klasztor- ny 3	597 L- 415/A	20.06.1963 16.11.2010
Kościół p.w. św. Anny	Nowa Wieś	Bledzew	między- rzecki		779	15.02.1964
Zespół pała- cowo- parkowy: pałac wraz z wyposaże- niem wnętrz, park z okala- jącym go murem	Nowa Wieś	Bledzew	między- rzecki		L- 187/A	29.11.2005
Dawny za- jazd	Osiecko	Bledzew	między- rzecki		2138	08.05.1971
Pałac	Osiecko	Bledzew	między- rzecki		2137	08.05.1971
Kościół p.w. św. Mikołaja	Osiecko	Bledzew	między- rzecki		780	15.02.1964
Kościół p.w. Wniebowzię- cia NMP	Sokola Dąbrowa	Bledzew	między- rzecki		2144	08.05.1971
Dwór	Stary Dworek	Bledzew	między- rzecki		195	16.03.1961
Kościół fil. p.w. św. Jó- zefa	Stary Dworek	Bledzew	między- rzecki		194	16.03.1961
Kościół pa- raf. rzym.- kat. p.w. Chrystusa Króla z tere- nem d. cmentarza w granicach ogrodzenia wraz z tym ogrodzeniem	Templewo	Bledzew	między- rzecki		L- 129/A	02.02.2004
Kościół p.w. Zwiastowa-	Zemsko	Bledzew	między- rzecki		815 KOK-I-	15.02.1964 08.11.1976

nia NMP					116/76	
Oficyna pałacowa tzw. Stary Dworek	Bobowicko	Międzyrzecz	międzyrzecki	ul. Pałacowa dz. 241/7	783 KOK-I-5/76 KOK-I-101/76	15.02.1964 21.10.1976 05.11.1976
Pałac	Bobowicko	Międzyrzecz	międzyrzecki	ul. Pałacowa dz. 241/7	66 KOK-I-289/79	28.03.1956 26.10.1979
Park pałacowy	Bobowicko	Międzyrzecz	międzyrzecki		KOK-I-331	03.09.1985
Kościół p.w. św. Marcina	Bukowiec	Międzyrzecz	międzyrzecki		260	06.04.1961
Park dworski	Bukowiec	Międzyrzecz	międzyrzecki		A10	20.07.1948
Zespół dworski: budynek mieszkalny, spichlerz, 2 stajnie i gołębnik, obora	Gorzycza	Międzyrzecz	międzyrzecki		580 KOK-I-64/76	15.02.1964 02.11.1976
Dwór	Gorzycza	Międzyrzecz	międzyrzecki		K.O.K. I-554/63	20.06.1963
Kościół fil. p.w. Najświętszego SPJ	Gorzycza	Międzyrzecz	międzyrzecki		736 KOK-I-102/76	15.02.1964 05.11.1976
Dzwonnica kościelna	Gorzycza	Międzyrzecz	międzyrzecki		L-552/A	18.01.2013
Kościół fil. św. Bartłomieja z cmentarzem	Kalsko	Międzyrzecz	międzyrzecki		KOK-I-388/92	07.04.1992
Pałac	Kalsko	Międzyrzecz	międzyrzecki		813	15.02.1964
Kościół paraf. p.w. św. Mikołaja	Kaława	Międzyrzecz	międzyrzecki		787 KOK-I-103/76	15.02.1964 05.11.1976
Obiekt bojowy 717 z zespołu militarnego Frontu Umocnionego Łuku Odry i Warty	Kaława	Międzyrzecz	międzyrzecki		L-223/A	08.08.2006

znanego pod nazwą MRU						
Kościół fil. p.w. św. Marcina	Kęszycza	Międzyrzecz	międzyrzecki		789 KOK-I-104/76	15.02.1964 05.11.1976
Kościół	Kursko	Międzyrzecz	międzyrzecki		65	25.11.1955
Pałac	Kursko	Międzyrzecz	międzyrzecki		KOK-I-241/79	22.03.1979
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	1 Maja 10	928	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	1 Maja 9	927	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	22 Lipca 17	920	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	3 Maja 10	934	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	3 Maja 12	935	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	3 Maja 14	936	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	3 Maja 6 (raczej 9 Maja 6) ob. Konstytucji 3 Maja 14	932	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	3 Maja 7 (raczej 9 Maja 7) ob. Konstytucji 3 Maja 16	933	15.02.1964
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	30 Stycznia 3 (d. 37)	976 KOK-I-183/76	15.02.1964 30.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	30 Stycznia 4 i 6 (d. 11 i 12)	909 KOK-I-156/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	30 Stycznia 10 (d. 15)	973 KOK-I-180/76	15.02.1964 30.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	30 Stycznia 12 (d. 16)	974 KOK-I-181/76	15.02.1964 30.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	30 Stycznia 15 (d. 58)	908 KOK-I-155/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	30 Stycznia 2 (d. 10)	972 KOK-I-179/76	15.02.1964 30.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	30 Stycznia 28	975	15.02.1964

Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	30 Stycznia 38	906	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	30 Stycznia 58 (d. Sikor- skiego 14)	956	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	30 Stycznia 62 (d. Sikor- skiego 16)	957 KOK-I- 171/76	15.02.1964 26.11.1976
Kamienica	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	30 Stycznia 75 (d. ul. Si- korskiego 25)	L-31	12.05.2000
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Armii Czer- wonej 16	883	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	d. Armii Czerwonej 38	885	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Armii Czer- wonej 49	887	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Armii Czer- wonej 5, ob. Konstytucji 3 Maja 9	882	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Armii Czer- wonej 50	888	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Armii Czer- wonej 7	884 KOK-I- 152/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Chłodna 16 (d. 4)	890	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Chłodna 21	892	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Chłodna 3	889	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Chłodna 3 (d. 25)	894	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Chłodna 7 i 9 (d. 22 i 23)	893 KOK-I- 153/76	15.02.1964 26.11.1976
D. willa fa- brykancka ob. budynek szkoły Spe- cjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowaw- czego	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Konstytucji 3 Maja 60 (d. ul. Armii Czer- wonej 25)	L-185	23.11.2005

Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Krótką 4	924	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 10	776 KOK-I- 100/76	15.02.1964 05.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 11	913	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 16	910	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 2 (d. 1)	902 KOK-I- 154/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 3 (d. 18)	912 KOK-I- 158/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 5 (d. 17)	911 KOK-I- 157/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 5 (dawny)	905	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Lipowa 8 (dawny)	907	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 1 (d. ul. Orłąt 13)	KOK-I- 381/92	11.03.1992
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 10 (d.Orłąt 5)	942	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 14 (d. 4)	KOK-I- 393/92	14.05.1992
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 16 (d. Młyńska 5)	949	15.02.1964
Zespół bu- dynków Aresztu Śledczego (d. budynek Sądu i Wię- zienia Powia- towego)	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Wojska Pol- skiego 7	L-55	05.02.2002
Zajazd ob. "Restauracja Piastowska"	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 3 (d. ul. Orłąt 12)	KOK-I- 396/92	15.05.1992
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 3 (dawny)	948	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 6 (d.Orłąt 2)	940 KOK-I- 165/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 8 (d. Orłąt 3)	941 KOK-I- 166/76	15.02.1964 26.11.1976

Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Młyńska 9a	950 KOK-I- 168/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Ogrodowa 12 (d. Młyńska 1)	947 KOK-I- 167/76	15.02.1964 26.11.1976
Synagoga	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	P. Skargi 2	595 KOK-I- 78/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Piotra Skargi 6	922	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Piotra Skargi 8 (d. 10)	862 KOK-I- 136/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Piotra Skargi 9	861	15.02.1964
Zespół dworca kolejowego: budynek dworca, dwie wieże ciśnień, budynek gospodarczy na peronie I	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Plac Powstańców Wielkopolskich 4	L- 270/A	05.12.2007
Relikty kolegium Jezuitów	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Podzamcze 1 (d. ul. Zamkowa)	589 KOK-I- 73/76	20.06.1963 02.11.1976
Zespół zamkowy: zamek, muzeum /dawne starostwo z oficyną/, park	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Podzamcze 2	153 KOK-I- 256/79	30.10.1953 04.06.1979
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Różana 4 (d. 2)	943	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Różana 4 (dawny)	944	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Różana 5	945	15.02.1964
Ratusz	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 1	266 KOK-I- 37/76	06.04.1961 25.10.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 10 (d. 11)	876 KOK-I- 149/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 11 (d. 10)	875 KOK-I- 148/76	15.02.1964 22.11.1976

Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 12 (d. 9)	819 KOK-I- 117/76	15.02.1964 08.11.1976
Kościół poe- wangelicki p.w. św. Wojciecha	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 13 (d. ul. Ogrodowa 7)	63 KOK-I- 4/76	15.10.1955 21.10.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 16	879	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 2 (dawniej 21)	881	15.02.1964
Kamienica	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 3	443/98	30.03.1998
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 6 (d. 15)	774 KOK-I- 99/76	30.01.1964 05.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 7 (d. 14)	878 KOK-I- 151/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Rynek 8 (d. 13)	877 KOK-I- 150/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Sikorskiego 26	958	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Sikorskiego 7	953	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Sikorskiego 8	954 KOK-I- 169/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Sikorskiego 9	955 KOK-I- 170/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 10 (dawny)	963 KOK-I- 172/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 11	964 KOK-I- 173/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 12	965 KOK-I- 174/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 13	966 KOK-I- 175/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 14	967	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 2 ,ob. 1	959	15.02.1964

Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 6	960	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 7	961	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Spokojna 8 (dawna)	962	15.02.1964
Budynek re- mizy stra- żackiej	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Staszica 1	L- 230/A	20.10.2006
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Strzelecka 12	937	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Strzelecka 13	938 KOK-I- 163/76	15.02.1963 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Strzelecka 14	939 KOK-I- 164/76	15.02.1963 16.11.1976
Cerkiew pa- raf. p.w. św. Cyryla i Me- todego	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Ściegiennego 4	WKZ-I- 431/94	27.12.1994
Kościół pa- raf. p.w. św. Jana Chrzcici- ciela	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Świerczew- skiego 13, ob. Mieszka I (d. 22 Lipca)	588 KOK-I- 72/76 L- 311/A	20.06.1963 02.11.1976 27.03.2009
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I 10, d. Świerczew- skiego 10 (d. 22 Lipca 3)	915	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I 12, d. Świerczew- skiego 12 (d. 22 Lipca 4)	916	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Świerczew- skiego 14, ob. Mieszka I (d. 22 Lipca 5)	917	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I 21, d. Świerczew- skiego 21 (d. 22 Lipca 13)	919	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I 25, d. Świerczew- skiego 25 (d. 22 Lipca 12)	918	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I 5, d. Świerczew- skiego 5 (d. 22 Lipca 21)	KOK-I- 421/93	25.06.1993

Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I 7, d.Świerczew- skiego 7 (d. 22 Lipca 20)	594 KOK-I- 77/76	15.02.1964 02.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I, d. Świerczew- skiego 8 (d.22 Lipca 2)	914	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I 9, d.Świerczew- skiego 9 (d. 22 Lipca 19)	921	15.02.1964
Aleja lipowa	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Mieszka I, d.Waszkewi- cza	2159	01.06.1974
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 10, d. Waszkewi- cza 10 (d Spółdzielcza 5)	969 KOK-I- 176/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 12, d. Waszkewi- cza 12 (d. Spółdzielcza 6)	970 KOK-I- 177/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 14, d.Waszkewi- cza 14 (Spół- dzielcza 7)	866 KOK-I- 140/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 16, d.Waszkewi- cza 16 (d. Spółdzielcza 8)	867 KOK-I- 141/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 18, d.Waszkewi- cza 18 (d. Spółdzielcza 9)	868 KOK-I- 142/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 2, d.Waszkewi- cza 2 (d. Spół- dzielcza 1)	968	15.02.1964
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 20, d.Waszkewi- cza 20 (d.	869	15.02.1964

				Spółdzielcza 10)		
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 22, d.Waszkewic za 22 (d. Spółdzielcza 11)	870 KOK-I- 144/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 24, d.Waszkewic za 24 (d Spół- dzielcza 12)	971 KOK-I- 178/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 34, d.Waszkewic za 34 (d. 3)	929 KOK-I- 161/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 38, d.Waszkewic za 38 (d. 7)	930 KOK-I- 160/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 4, d.Waszkewic za 4 (d. Spół- dzielcza 2)	863 KOK-I- 137/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 6, d.Waszkewic za 6 (d. Spół- dzielcza 3)	864 KOK-I- 138/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	(dawniej Waszkewicza 8)	931 KOK-I- 162/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Kazimierza Wielkiego 8, d.Waszkewic za 8 (d.Spółdzielcz a 4)	865 KOK-I- 139/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Wesoła 1 (d. 12)	923 KOK-I- 159/76	15.02.1964 26.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Wesoła 10 (d. 5)	873 KOK-I- 146/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Wesoła 12 (d. 6)	874 KOK-I- 147/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Między- rzecz	Między- rzecz	między- rzecki	Wesoła 14 (d. 7)	592 KOK-I-	20.06.1963 02.11.1976

					75/76	
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wesoła 16 (d. 8)	KOK-I-563/63 KOK-I-76/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wesoła 18 (d. 9)	KOK-I-426/94	08.04.1994
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wesoła 2 (d. 1)	591 KOK-I-74/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wesoła 4 (d. 2)	871 KOK-I-143/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wesoła 6 (d. 3)	872 KOK-I-145/76	15.02.1964 22.11.1976
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wesoła 8 (d. 4)	KOK-I-425/94	29.03.1994
Zabudowania folwarczne (mieszkalne i gospodarcze)	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Winnica 33	2136	08.05.1971
Dom	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Winnica 20 (d. 17)	926	15.02.1964
Dawna karczma	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Zachodnia 2	925 KOK-I-257/79	15.02.1964 04.06.1979
Zespół urbanistyczno-krajobrazowy miasta Międzyrzecz	Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki		72 2171/7 5 KOK-I-6/76	07.11.1957 31.01.1975 21.10.1976
Centralny Odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego zlokalizowany na terenie gmin Międzyrzecz, Lubrza, Świebodzin	Międzyrzecz Gmina, Lubrza Gmina, Świebodzin Gmina	Międzyrzecz	międzyrzecki, świebodziński		L-460/A	26.10.2011
Cmentarz przyszpitalny	Międzyrzecz-Obrzyce	Międzyrzecz	międzyrzecki	Poznańska 56	KOK-I-379/92	13.02.1992
Kościół fil. p.w. Niepokalanego Poczęcia	Międzyrzecz-Obrzyce	Międzyrzecz	międzyrzecki	Poznańska 109	KOK-I-391/92	13.04.1992

NMP przy szpitalu psychiatrycznym						
Zespół Szpitala Psychiatrycznego	Międzyrzecz-Obrzyce	Międzyrzecz	międzyrzeczki	Poznańska 109	KOK-I-389/92	13.04.1992
Budynek Dyrekcji Szpitala Psychiatrycznego nr 40 a, b	Międzyrzecz-Obrzyce	Międzyrzecz	międzyrzeczki		KOK-I-390/92	13.04.1992
Spichlerz	Pieski	Międzyrzecz	międzyrzeczki		2139	08.05.1971
Leśniczówka	Porąbka	Międzyrzecz	międzyrzeczki	Porąbka 12	2140	08.05.1971
Kościół fil. p.w. św. Wojciecha	Święty Wojciech	Międzyrzecz	międzyrzeczki		583 KOK-I-67/76	20.06.1963 02.11.1976
Kościół fil. p.w. św. Barbary	Wysoka	Międzyrzecz	międzyrzeczki		265	06.04.1961
Kościół rzymskokatolicki filialny pod wezwaniem św. Józefa wraz z otoczeniem	Wyszynowo	Międzyrzecz	międzyrzeczki		L-466/A	24.11.2011
Kościół p.w. św. Kazimierza	Chełmsko	Przytoczna	międzyrzeczki		800 KOK-I-109/76	15.02.1964 08.11.1976
Kościół paraf. p.w. Trójcy Świętej	Goraj	Przytoczna	międzyrzeczki	Goraj 23	191	16.03.1961
Zespół folwarczny (21 obiektów)+ park	Goraj	Przytoczna	międzyrzeczki	Goraj 4	L-30	10.05.2000
Kościół fil. Niepokalanego Poczęcia NMP	Krobielewo	Przytoczna	międzyrzeczki	Goraj 23	2135	08.05.1971
Dom	Przytoczna	Przytoczna	międzyrzeczki	Dworcowa 24	859	15.02.1964

Założenie dworsko-parkowe	Przytoczna	Przytoczna	międzyrzecki	Zamkowa 2	598 KOK-I-351/91	20.06.1963 05.04.1991
Kościół paraf. p.w. Świętej Trójcy wraz z obszarem historycznego cmentarza	Przytoczna	Przytoczna	międzyrzecki	Jeziorna 8	L-212/A	05.06.2006
Zespół budynków Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych	Rokitno	Przytoczna	międzyrzecki	Rokitno 58	L-54	18.01.2002
Kościół p.w. MB Królowej Polski	Rokitno	Przytoczna	międzyrzecki	Rokitno 37	192 KOK-I-258/79 L-822/A	16.03.1961 04.06.1979 08.02.2019
Kościół pw. Matki Bożej Królowej Rokitniańskiej wraz z terenem przykościelnym, murem kurtynowym, bramą ze schodami, dawnym cmentarzem prepozytury cystersów i dawnym cmentarzem przykościelnym	Rokitno	Przytoczna	międzyrzecki		L-822/A	08.02.2019
Kaplica p.w. Najświętszej Panny Marii	Rokitno	Przytoczna	międzyrzecki		2142	08.05.1971
Kościół fil. p.w. św. Anny	Twierdziewo	Przytoczna	międzyrzecki		814 KOK-I-115/76	15.02.1964 08.11.1976

Spichlerz	Policko	Pszczew	między- rzecki		581 KOK-I- 65/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Poznańska 103 ob.30, d. Poznańska 102	823 KOK-I- 120/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Poznańska 107 ob. 33	824	15.02.1964
Dom, obec- nie Muzeum "Dom Szew- ca"	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Rynek 19, d.Świerczew- skiego 69, d. Poznańska 71	826 2002 KOK-I- 12/76	15.02.1964 27.12.1973 22.10.1976
Dom	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Rynek 54, d. Świerczew- skiego 54, ob. Rynek 2	821 KOK-I- 119/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Świerczew- skiego 62 ob.10, ob. Rynek 10	825 KOK-I- 121/76	15.02.1964 08.11.1976
Budynek go- spodarczy	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Zamkowa 138, ob. Zam- kowa 13	796	15.02.1964
Kościół p.w. św. Marii Magdaleny	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Sikorskiego 15	264	06.04.1961
Plebania	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Sikorskiego 15	820 KOK-I- 118/76	15.02.1964 08.11.1976
Zespół dwor- ski: dwór, park z gro- dziskiem	Pszczew	Pszczew	między- rzecki	Batorego 11	582 KOK-I- 66/76	20.06.1963 02.11.1976
Kościół p.w. Niepokala- nego Serca NMP	Murzyno- wo	Skwie- rzyna	między- rzecki		2106 L- 318/A	04.05.1971 07.05.2009
Spichlerz	Skwierzy- na	Skwie- rzyna	między- rzecki	B. Prusa 1	2111 L- 346/A	04.05.1971 02.10.2009
Cmentarz żydowski	Skwierzy- na	Skwie- rzyna	między- rzecki	Międzyrzecka	KOK-I- 416/92	02.11.1992
Kamienica	Skwierzy- na	Skwie- rzyna	między- rzecki	Rynek 6	L-1/99	30.03.1999
Kościół pa- raf. p.w. św. Mikołaja	Skwierzy- na	Skwie- rzyna	między- rzecki		193 KOK-I- 21/76 L-	16.03.1961 22.10.1976 15.07.2009

					335/A	
Dom mieszkalny	Skwierzy- na	Skwie- rzyna	między- rzecki	Rynek 23	600	20.06.1963
Zespół urba- nistyczno- krajobrazowy	Skwierzy- na	Skwie- rzyna	między- rzecki		86 2176/7 5	16.04.1958 31.01.1975
Kościół filial- ny p.w. Naj- świętszego Zbawiciela	Skwierzy- na	Skwie- rzyna	między- rzecki		L- 287/A	03.06.2008
Kościół fil. p.w. MB Kró- lowej Polski	Świniary	Skwie- rzyna	między- rzecki		KOK-I- 44/76	26.10.1976
Układ urba- nistyczny wsi Trzebiszewo	Trzebi- szewo	Skwie- rzyna	między- rzecki		2115	06.05.1971
Pałac	Wiejce	Skwie- rzyna	między- rzecki		2116 L- 317/A	06.05.1973 05.05.2009
Park, relikw folwarku oraz budynek rządcówki (d. spichlerza) z zespołu pa- łacowo- parkowo- folwarcznego	Wiejce	Skwie- rzyna	między- rzecki		L-62	04.09.2002
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	1 Maja 7	810	15.02.1964
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	1 Maja 9	811	15.02.1964
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	Poznańska 38	805	15.02.1964
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	Świerczew- skiego 11	804 KOK-I- 113/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	Świerczew- skiego 15	807	15.02.1964
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	Świerczew- skiego 19	808 KOK-I- 114/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	Świerczew- skiego 21	809	15.02.1964
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	pl. Wiosny Ludów 23	803 KOK-I- 112/76	15.02.1964 08.11.1976

Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	pl. Wiosny Ludów 4	801 KOK-I- 110/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Brójce	Trzciel	między- rzecki	pl. Wiosny Ludów 8	802 KOK-I- 111/76	15.02.1964 08.11.1976
Kościół rzymskokato- licki parafial- ny pw. Imie- nia Najświęt- szej Maryi Panny	Brójce	Trzciel	między- rzecki		L- 462/A	04.11.2011
Kościół pa- raf. p.w. św. Jana Chrzci- ciela	Choci- szewo	Trzciel	między- rzecki		494	20.06.1963
Magazyn zbożowy	Choci- szewo	Trzciel	między- rzecki		812	15.02.1964
Dworek (czworak)	Łagowiec	Trzciel	między- rzecki		793	15.02.1964
Dwór	Stary Dwór	Trzciel	między- rzecki		797 KOK-I- 106/76	15.02.1964 08.11.1976
Rzymskoka- tolicki kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca oraz dawny cmentarz parafialny	Stary Dwór	Trzciel	między- rzecki		L- 855/A	14.10.2020
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Grunwaldzka 12	835 KOK-I- 131/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Grunwaldzka 17	827 KOK-I- 122	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Grunwaldzka 18	830	15.02.1964
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Grunwaldzka 9, ob. Szkolna 9	585 KOK-I- 69/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Koszykarska 10	846 KOK-I- 134/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Kościuszki 1	841	15.02.1964
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Kościuszki 2	842	15.02.1964

Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Kościuszki 7 ob. 22	584 KOK-I- 68/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Mickiewicza 1	798 KOK-I- 107/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Mickiewicza 15	829 KOK-I- 124/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Mickiewicza 16	838 KOK-I- 132/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Mickiewicza 19	586 KOK-I- 70/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Mickiewicza 20	587 KOK-I- 71/76	20.06.1963 02.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Mickiewicza 4	837	15.02.1964
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Poznańska 3	836	15.02.1964
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Poznańska 6	845	15.02.1964
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Sikorskiego 10	833 KOK-I- 129/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Sikorskiego 11	840	15.02.1964
Plebania	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Wolności 6	799 KOK-I- 108/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Wolności 19	834 KOK-I- 130/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Zbąszyńska 41	828 KOK-I- 123/76	15.02.1964 08.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Zjednoczenia 1	831 KOK-I- 127/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Zjednoczenia 18	832 KOK-I- 128/76	15.02.1964 19.11.1976
Dom	Trzciel	Trzciel	między- rzecki	Zjednoczenia 3	839 KOK-I- 133/76	15.02.1964 19.11.1976
Historyczny układ urbani-	Trzciel	Trzciel	między- rzecki		L- 611/A	10.10.2013

styczny miejscowości Trzciel						
Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha wraz z otoczeniem	Trzciel	Trzciel	międzyrzecki	pl. Wolności 8	L-240/A	12.01.2007
Dom	Trzciel	Trzciel	międzyrzecki	Armii Czerwonej 46 ob. 64	843	15.02.1964

Zabytki ruchome

Miejscowość	Gmina	Powiat	Obiekt	Numer rej.	Data wpisu
Bledzew	Bledzew	międzyrzecki	Wystrój i wyposażenie wnętrza kościoła paraf. w Bledzewie (33 pozycje)	94	18.07.1973
Bledzew	Bledzew	międzyrzecki	Pomnik św. Jana Nepomucena położony na Rynku w Bledzewie	L-B-111	07.07.2011
Nowa Wieś	Bledzew	międzyrzecki	Wyposażenie i wystrój kościoła filialnego pw. św. Anny w Nowej Wsi: 1. ołtarz główny z 1757 r., 2. ambona z 1757 r., 3. malowidła znajdujące się na stropie nawy i prezbiterium z 1757 r.	L-B-45 (1-3)	23.03.2007
Sokoła Dąbrowa	Bledzew	międzyrzecki	Wyposażenie kościoła paraf. p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Sokolej Dąbrowie: 1. ołtarz główny z poł. XVIII w.; 2. feretron z obrazami Matki Boskiej Szkaplerznej i św. Józefa z l. 80. XIX w.; 3. obraz św. Józefa z XVIII/XIX w.; 4. obraz Matki Boskiej Różańcowej z XVIII/XIX w.; 5. cykl 14 obrazów "Drogi krzyżowej" z k. XIX w.; 6. rzeźba	L-B-86/poz.1-14/	12.01.2010

			Najświętszego Serca Pana Jezusa z k. XIX w.; 7. rzeźba Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny z k. XIX w.; 8. wieczna lampa poł. XVIII w., 9. kielich mszalny z 1 ćw. XVII w.; 10. puszka na komuni-kanty z pocz. XIX w.; 11. monstrancja z poł. XVIII w.; 12. dzwon z XV/XI w. (?); 13. świeczniki ołtarzowe 4 szt. z XVIII w.; 14. świeczniki ołtarzo-we 4 szt. z 1802 r.		
Stary Dworek	Bledzew	międzyrzecki	Barokowy wystrój kościoła fil. p.w. św. Józefa: 1. Ołtarz główny: tabernaku-lum 1 ćw. XVIII w.; 2. Ołtarz boczny Św. Bernarda z Clairveaux poł. XVIII w.; 3. Ołtarz boczny św. Jana Nepomucena; 4. Obraz Rodzina Ma-rii 1759 r.; 5. Obraz Ukrzyżowanie 1641 r.; 6. Obraz Św. Roberta k. XVII w.	L-B-4/1-9/	04.06.2001
Stary Dworek	Bledzew	międzyrzecki	Kolumna Maryjna	L-B-37	13.06.2006
Bukowiec	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wystrój i wyposa-żenie kościoła w Bukowcu: 1. balu-strada empory; 2. ambona; 3. deko-racja ołtarza; 4. krzyż procesyjny; 5. drzwi z okuciami; 6. zamek, 7. klamka; 8. klucz; 9. skarbo-na	96	18.07.1973
Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Wystrój architekto-niczny i wyposa-żenie wnętrza ko-ścioła paraf. p.w. św. Jana Chrzcicie-	22/70	02.11.1970

			ła w Międzyrzeczu (17 pozycji) oraz z kościoła p.w. św. Wojciecha (2 pozycje)		
Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Stołarka drzewiowa (65 pozycji)	21/B/70	02.11.1970
Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Elementy wyposażenia i wystroju kościoła paraf. p.w. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu: 1. Polichromie sklepienia i ścian prezbiterium z1545 r.; 2. Stacje Drogi Krzyżowej z 1843 r.- 14 szt.; 3. Ambona z ok. 1888 r.; 4. Konfesjonały duże- 2 szt. po 1888 r.; 5. Konfesjonały małe- 2 szt. po 1888 r.; 6. Kropielnice - 2 szt. k. XIX w.; 7. Krzyż procesyjny k. XIX w.; 8. Monstrancja k. XIX w.; 9. Relikwiarz (św. Jana Chrzciciela) 4 ćw. XIX w.; 10. Relikwiarz (Krzyża Świętego) 4 ćw. XIX w.; 11. Relikwiarz (św. Pawła) 4 ćw. XIX w.; 12. Organy z 1935 r.; 13. Krucyfiks l. 30. XX w.; 14. Empora chóru muzycznego; 15. Drzwi wejścia głównego	L-B-149/poz.1-15	04.03.2014
Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Elementy wyposażenia i wystroju kościoła paraf. pw. św. Wojciecha w Międzyrzeczu: 1. Ołtarz główny 1834 r.; 2. Chrzcielnica 1861 r.; 3. Krzyż ołtarzowy XIX w. ?; 4. Dzwon 1924 r.	L-B-156/poz.1-4	27.03.2015

Międzyrzecz	Międzyrzecz	międzyrzecki	Zespół trzech dzwonów umieszczonych w obrębie wieży kościoła paraf. pw. św. Jana Chrzciciela położonego przy ul. Świerczewskiego w Międzyrzeczu	L-B-166/poz. 1-3	30.03.2016
Międzyrzecz-Obrzyce	Międzyrzecz	międzyrzecki	Witraż "św. Jan Chrzciciel" w kościele fil. p.w. Podwyższenia Krzyża w Międzyrzeczu-Obrzycach	KOK-II-14/92	30.12.1992
Międzyrzecz-Obrzyce	Międzyrzecz	międzyrzecki	Witraż z postacią Mojżesza w kościele fil. p.w. Podwyższenia Krzyża w Międzyrzeczu-Obrzycach	KOK-II-12/93	04.01.1993
Międzyrzecz-Obrzyce	Międzyrzecz	międzyrzecki	Witraż z przedstawieniem Chrystusa w kościele fil. p.w. Podwyższenia Krzyża w Międzyrzeczu-Obrzycach	KOK-II-13/93	04.01.1993
Wysoka	Międzyrzecz	międzyrzecki	Barokowy wystrój i wyposażenie wnętrza w kościele fil. p.w. św. Barbary w Wysokiej: 1. Ołtarz główny; 2. Ołtarz boczny; 3. Ołtarz boczny; 4. Ołtarz boczny; 5. Ławki (10 par); 6. Prospekt organowy z organami; 7. Chrzcielnica; 8. Polichromia ścian; 9. Polichromia stropu	L-B-1/1-9/	30.04.2001
Wyszanowo	Międzyrzecz	międzyrzecki	Późnobarokowe i rokokowe wyposażenie pochodzące z nieistniejącego kościoła jezuitów w m. Międzyrzecz, ob. przechowywane w kościele fil. p.w. św. Józefa w m. Wyszanowo: 1.	L-B-16/1-6/	01.03.2004

			Ołtarz główny, 2. Chrzcielnica; 3. Ambona; 4. Konfesonat; 5. Obraz "Św. Józef"; 6. Krucyfiks		
Wyszanowo	Międzyrzecz	międzyrzecki	Elementy wyposażenia i wystroju kościoła fil. p.w. św. Józefa: 1.organy piszczałkowe z 2 poł. XIX w.; 2. rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem z k. XVIII w.	L-B-139/ poz. 1-2/	22.05.2013
Goraj	Przytoczna	międzyrzecki	Ołtarz główny w kościele paraf. p.w. św. Trójcy w Goraju	41/96	12.08.1996
Rokitno	Przytoczna	międzyrzecki	Wyposażenie kościoła paraf. w Rokitnie (38 pozycji)	B-7/79	01.08.1979
Rokitno	Przytoczna	międzyrzecki	Wyposażenie Bazyliki Matki Bożej Królowej Rokitniańskiej: 1. stacje drogi krzyżowej z 2 św. XVIII w. (14 szt.); 2. obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z poł. XIX w.; 3. obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z 1 poł. XIX w.	L-B-29 /1-3/	29.09.2005
Rokitno	Przytoczna	międzyrzecki	Organy piszczałkowe- instrument w bazylice mniejszej p.w. Matki Bożej Rokitniańskiej w Rokitnie	L-B-85	16.11.2009
Pszczew	Pszczew	międzyrzecki	Kamienna rzeźba św. Wojciecha z 1774 r. ustawiona przy rozwidleniu dróg z Pszczewa do Silnej i Świechocina	L-B-3	04.06.2001
Pszczew	Pszczew	międzyrzecki	Kapliczka murowana wraz z drewnianą figurą św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus (zlokalizowana na Rynku w Pszczewie)	L-B-21/04	14.09.2004

Pszczew	Pszczew	międzyrzecki	Wyposażenie i wystrój kościoła parafialnego pw. św. Marii Magdaleny w Pszczewie (45 poz.)	L-B-189/poz. 1-45	06.04.2020
Trzebiszewo	Skwierzyna	międzyrzecki	Wyposażenie kościoła paraf. w Trzebiszewie: 1. obraz św. Jana Nepomucena w ołtarzu głównym ok. poł. XIX w.; 2. Obraz Matki Boskiej Różańcowej ok. poł. XIX w.; 3. Krucyfik XVIII-XIX w.; 4. Rzeźba św. Jana ok. poł. XIX w.; 5. Rzeźba św. Marka ok. poł. XIX w.; 6. Rzeźba św. Łukasza ok. poł. XIX w.; 7. Obraz Matki Boskiej wśród Aniołów ok. poł. XIX w.; 8. Obraz św. Jana Nepomucena ok. poł. XIX w.; 9. Świecznik ok. poł. XIX w.; 10. Lichтары 14 szt. 2. poł. XIX w.	146	26.08.1974
Wiejce	Skwierzyna	międzyrzecki	Wystrój wnętrza pałacu	32	06.05.1973
Brójce	Trzciel	międzyrzecki	Obiekty znajdujące się na terenie wsi (7 drzwi- klasycyzm, drewno, pocz. XIX w.): ul. Świerczewskiego 15,17; ul. Sportowa 1; ul. Poznańska 58; Pl. Wolności 7, 23, 25	95	18.07.1973
Chociszewo	Trzciel	międzyrzecki	7 elementów wyposażenia kościoła paraf. p.w. Narodzenia św. Jana Chrzciciela: 1. ołtarz główny; 2. Ambona; 3. Chrzcielnica; 4. ołtarz boczny	L-B-43 (1-7)	27.11.2006

			z obrazem św. Bernarda z Clairveaux; 5. ołtarz boczny z obrazem Pokłonu Pasterzy; 6. grupa Ukrzyżowania; 7. obraz "Ścięcie św. Jana Chrzciciela"		
Lutol Suchy	Trzciel	międzyrzecki	Wyposażenie i wystroj kościoła filialnego pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Lutolu Suchym : 1. chrzcielnicza k. XIX w.; 2. witraże okien l. 20. XX w.; 3. krzyż procesyjny l. 20. XX w.; 4. kielich mszalny XIX w.; 5. świeczniki ołtarzowe- 2 szt. XIX w.; 6. świeczniki ołtarzowe- 2 szt. k. XIX w.; 7. organy piszczałkowe k. XIX w.; 8. empora muzyczna wraz ze stolarką schodów ok. 1889 r.; 9. drzwi wejścia głównego wraz z nadświetlem ok. 1889 r.; 10. drzwi wewnętrzne w kruchcie wraz z nadświetlem ok. 1889 r.; 11. zegar wieżowy ok. 1900 r?; 12. dzwon 1854 r.; 13. Dzwon 1923 r.; 14. wiatrowskaz 1889 r.	L-B-193/poz. 1-14	10.12.2020
Łagowiec	Trzciel	międzyrzecki	Figura św. Wawrzyńca wraz z kolumną w Łagowcu na dz. nr 107/2	L-B-181	27.08.2018
Stary Dwór	Trzciel	międzyrzecki	Późnobarokowe wyposażenie kościoła paraf. p.w. św. Wawrzyńca w Starym Dworze: 1. ołtarz gł.- 1 poł. XVIII w.; 2. ołtarz	L-B-15/1-8/	26.02.2004

			<p>boczny p.w. św. Rodziny- 1 poł. XVIII w.; 3. nastawa ołtarza bocznego p.w. Św. Krzyża- 1 poł. XVIII w.; 4. ambona 1 poł. XVIII w.; 5. cztery figury drewniane- św. Franciszka, św. Antoniego, NMP Niepokalanie Poczętej, Najśw. Serca Pana Jezusa- 2 poł. XVIII w.; 6. świecznik paschalny- poł. XVIII w.; 7. 14 obrazów stacji drogi krzyżowej- 2 poł. XVIII w., 8. figura Chrystusa Zmartwychwstałego</p>		
Stary Dwór	Trzciel	międzyrzecki	<p>Wyposażenie i wystrój kościoła paraf. pw. Św. Wawrzyńca w Starym Dworze: 1. obraz "św. Teresa z Avila"- barok XVIII w.; 2. feretron XIX/XX w.; 3. Krzyż relikwiarzowy z relikwiami św. Jadwigi- wczesny barok 1639 r.; 4. krzyż relikwiarzowy z relikwiami św. Stanisława Kostki- neoklasycyzm XIX w.; 5. Puszka na komuni-kanty- barok 4 ćw. XVII w.; 6. Kadzielnica 1 poł. XVIII w.; 7. Łódka na kadzi-dło- barok 1 poł. XVIII w.; 8. Świeczniki ołtarzowe 2 szt.- klasycyzm 1 poł. XIX w.; 9. Ławy kościelne 26 szt.- neobarok XIX-XX w.; 10. Konfesjona-ły 2 szt. ok. poł. XX</p>	L-B-194/ poz. 1-15	06.04.2021

			w.; 11. Organy piszczalkowe z ćw. XX w.; 12. Zegar wieżowy ok. 1932 r.; 13. Dzwon- barok 1635 r.; 14. Nagrobek NN 1 ter. XIX w.; 15. Nagrobek Marii Theresii Gladisch ok. 1883 r.		
Trzciel	Trzciel	międzyrzecki	Sześć elementów wyposażenia kościoła paraf. p.w. św. Wojciecha w Trzciel: 1. ołtarz główny z pocz. XIX w., 2. obraz Ukrzyżowanie z XVIII/XIX w. w ołtarzu głównym, 3. Obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem w sukience z k. XVIII w. umieszczony na ołtarzu głównym, 4. ambona z k. XVIII w., 5. malowidła figuralne ścian prezbiterium, empory chóru muzycznego i stropu ze scenami: Rozesłania aniołów, komunii Apostołów, Chrystusa z dziećmi, aniołów z pocz. XX w., 6. Polichromia geometryczno - roślinna stropu z pocz. XX w.	L-B-49/1-6/	30.05.2007

Zabytki archeologiczne

Miejscowość	Gmina	Nr st. w miej s.	AZP/n r na obsz.	Klasyfikacja funkcjonalno-kulturowa	Nr rejestru	Data decyzji
Borowy Młyn	Pszczew	26	52-17/11	grodzisko - WŚ, faza D	L-82	11.01.2008
Grądzkie	Bledzew	1	50-14/6	grodzisko - WŚ	43/67; L-38/C	15.06.1967

						14.04.2004
Łęgowskie	Międzyrzecz	1	51-15/49	osada - WŚ	KOK-I-315	8.06.1983
Pszczew	Pszczew	2	50-17/100	grodzisko - WŚ	KZA-I-25/66; L-44/C	3.03.1966 9.07.2004
Pszczew	Pszczew	5	50-17/12	grodzisko - WŚ	23Ar; L-46/C	3.03.1966 14.09.2004
Pszczew	Pszczew	1	50-17/76	grodzisko - SR-PS	KZA-I-21/66; L-43/C	3.03.1966 9.07.2004
Święty Wojciech	Międzyrzecz	7	51-14/22	osada wielokulturowa - P sch., M, N-KPL, sch. N-wcz. EB, KŁ, KP, WS, SR	L-4/2000	24.03.2000
Trzciel	Trzciel	1	53-17/1	grodzisko - SR	KOK-I-313	25.03.1982

Podsumowanie.

Sprawozdanie z dwuletniej realizacji Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami wskazuje, że w powiecie międzyrzeckim podjęto i zrealizowano szereg działań promocyjnych, które miały na celu popularyzację dziedzictwa kulturowego, osób zasłużonych w opiece nad zabytkami oraz ukazania cennych zabytków powiatu. Przystąpiono również do realizacji zadań zwiększających atrakcyjność miejsc zabytkowych dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. W 2020 r. Wydział Edukacji, Spraw Społecznych i Promocji zakupił kolejne 60 sztuk tabliczek, które w zależności od potrzeb przekazywane są gminom oraz właścicielom zabytków wymagających oznakowania obiektów zabytkowych w każdej gminie.

Przeprowadzono wiele działań promocyjnych, które miały na celu popularyzację dziedzictwa kulturowego, osób zasłużonych w opiece nad zabytkami oraz ukazania cennych zabytków powiatu. Przystąpiono również do realizacji zadań zwiększających atrakcyjność miejsc zabytkowych dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.

W 2020 r. został zrealizowany film promocyjny o zabytkach naszego powiatu. Od 01 stycznia 2021 na stronie internetowej powiatu międzyrzeckiego oraz Facebooku i w serwisie youtube.pl ukazał się ów film promujący. Stanowi on zarówno wycieczkę po terenie powiatu międzyrzeckiego, jak i zaproszenie do realnego zwiedzania oraz odkrywania często zabytkowych i zagadkowych miejsc historycznych. Chcieliśmy by zarówno dla turystów, jak i mieszkańców powiatu ten film stał się inspiracją do odkrywania, dalszego poznawania lub zgłębiania wiedzy o międzyrzeckiej ziemi. Historia, zabytki, kultura, przyroda oraz liczne szlaki piesze i rowerowe, bliskość natury – to atuty powiatu międzyrzeckiego. Pięciominutowy materiał filmowy prezentuje tylko mały fragment tego wszystkiego. Obejrzyj – przyjedź i zwiedzaj, informuje Starostwo Powiatowe w Międzyrzeczu, na koniec 2021 r. film odnotował ponad 28 tys. wyświetleń spełnił więc zakładane cele promocyjne. Obecnie pracujemy nad nowym filmem pokazującym nasze piękne zabytki i krajobrazy w powiecie międzyrzeckim.

Ponadto w 2020 r. został wydany w nakładzie ponad 1000 egz. nowy, trzyjęzyczny katalog oraz folder „[Powiat Międzyrzecki](#) w fotografii”. Chcieliśmy, żeby piękno i historia naszego powiatu dotarły nie tylko poza jego granice ale także poza granice naszego kraju. Stąd też znaleźć można w naszym albumie tłumaczenia na język angielski i niemiecki. Liczymy, że dzięki temu te fotografie stanowią wstęp do poznania zabytków Powiatu Międzyrzeckiego.

Powiat Międzyrzecki również wydał trzynastostronicowy kalendarz na 2021 rok. W kalendarzu wiele niezwykłych zdjęć autorstwa znanych w regionie fotografów, pokazujących m.in. nasze zabytki.

Uważamy, że należy jeszcze bardziej uściślić współpracę między gminami i prowadzić wspólną politykę ochrony zabytków, a wtedy realizacja założeń Programu opieki nad zabytkami z pewnością przyczyni się do zrealizowania zaplanowanych celów i spowoduje, że ochrona dziedzictwa kulturowego Powiatu Międzyrzeckiego będzie na wyższym poziomie.